

Nom: LABORATORI DE LLENGUATGES: POSICIONAMENT I ESTRATÈGIES DE CREACIÓ

Codi: 104710

Matèria: LLENGUATGES I CREACIÓ

Crèdits: 12

Curs: TERCER

Semestre: ANUAL

Hores de dedicació: 300h

Hores lectives: 170 h

Hores autònomes: 130 h

Caràcter: FORMACIÓ OBLIGATÒRIA

EQUIP DOCENT:

Gràfic-plàstica: Juliana Cifuentes,

Volum: Diego Ramos,

Audiovisuals: Marcel Pie,

Ceràmica: Santiago Planella ,

Edició: Clara-Iris Ramos,

Tipografia: Raquel Quevedo.

DESCRIPCIÓ DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria està formada per tres assignatures obligatòries als cursos de primer, segon i tercer. És una assignatura de perfil pràctic, vinculada a la definició dels llenguatges transversals a les arts i als dissenys: la Representació Gràfic-Plàstica, el Llenguatge Audiovisual, la Creació Digital, les Arts de la Matèria, el Volum, l'Edició.

L'alumnat parteix del coneixement dels mitjans d'expressió a través de la pràctica i l'experimentació, fins a aconseguir l'assumpció plena de les habilitats i les metodologies de treball que permeten desenvolupar un llenguatge propi i de forma autònoma. Aquesta progressió es recolza en una atenció preferent al procés de treball, l'estímul de la hibridació de llenguatges i la pròpia divisió de l'assignatura a set espais de taller (un per llenguatge) optatius.

Assignatures de la matèria:

Primer curs - LABORATORI DE LLENGUATGES: LLENGUATGES I EXPERIMENTACIÓ

Segon curs - LABORATORI DE LLENGUATGES: EINES, MATERIALS I PROCESSOS DE TREBALL

Tercer curs - LABORATORI DE LLENGUATGES: POSICIONAMENT I ESTRATÈGIES DE CREACIÓ

Laboratori de llenguatges: posicionament i estratègies de creació.

El laboratori de Llenguatges de tercer és un espai de treball centrat a desenvolupar estratègies de creació per tal de comunicar-se i posicionar-se a partir de les tècniques, eines i materials que ofereixen els diferents laboratoris. Tenint en compte que a primer i segon ja s'ha tingut una experiència amb els diversos tallers, a tercer es tracta de desplegar processos tècnics de més llarga durada per tal de trobar diferents recursos comunicatius dins de la creació artística i del disseny.

En aquesta darrera etapa de Laboratori de Llenguatges abans d'arribar al quart curs, es considera que l'alumne ja té prou eines i recursos per moure's pels diferents laboratoris amb facilitat, de manera que es pretén que l'alumne accedeixi a processos, tècnica i/o propostes d'interès elevat. Aquest recorregut de llenguatges serveix perquè l'alumne identifiqui quins són els laboratoris més afins a la feina creativa.

L'acumulació de les experiències que l'alumne obtingui és una oportunitat per construir aquest discurs propi, en què l'alumne podrà combinar diversos llenguatges i procediments dins un concepte d'obertura i de síntesi conceptual. Els 6 àmbits a escollir són:

Audiovisuals

Edició

Volum

Representació gràficoplàstica

Ceràmica

Tipografia

OBJECTIUS

Consolidar i gestionar la capacitat de fer processos de treball partint del llenguatge de la pròpia matèria i/o tècnica. Ser capaç de prendre una posició de recerca tècnica per resoldre aspectes comunicatius o creatius. Aprofundir en els tallers especialitzats de l'escola i ser capaç de combinar materials, tècniques i procediments amb l'objectiu estratègic de trobar i construir el llenguatge per posicionar-se dins del camp de l'Art i el Disseny.

CONTINGUTS EN RELACIÓ A LES SESSIONS

L'assignatura es desenvolupa setmanalment durant 37 setmanes, és a dir, una sessió per setmana seguint la distribució de l'estructura del diagrama inferior. L'assignatura s'organitza mitjançant 6 àmbits de treball o subàrees. Al llarg de l'assignatura, les alumnes fan un total de 4 exercicis sobre les subàrees per les quals ha passat.

Sessió 1	Presentació de l'assignatura i assignació a l'alumnat del recorregut per les diferents subàrees
Sessió 2	Exercici 1: Presentació i desenvolupament pràctic de l'exercici a cadascun dels 6 tallers
Sessió 3	Exercici 1: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 4	Exercici 1: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 5	Exercici 1: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 6	Exercici 1: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 7	Exercici 1: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 8	Exercici 1: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 9	Exercici 1: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller i presentació dels resultats
Sessió 10	Exercici 2: Presentació i desenvolupament pràctic de l'exercici a cadascun dels 6 tallers
Sessió 11	Exercici 2: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 12	Exercici 2: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 13	Exercici 2: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 14	Exercici 2: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 15	Exercici 2: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 16	Exercici 2: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 17	Exercici 2: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller i presentació dels resultats
Sessió 18	Exercici 3: Presentació i desenvolupament pràctic de l'exercici a cadascun dels 6 tallers
Sessió 19	Exercici 3: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 20	Exercici 3: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 21	Exercici 3: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 22	Exercici 3: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 23	Exercici 3: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 24	Exercici 3: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 25	Exercici 3: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller i presentació dels resultats
Sessió 26	Exercici 4: Presentació i desenvolupament pràctic de l'exercici a cadascun dels 6 tallers
Sessió 27	Exercici 4: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 28	Exercici 4: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 29	Exercici 4: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 30	Exercici 4: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 31	Exercici 4: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 32	Exercici 4: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 33	Exercici 4: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller
Sessió 34	Exercici 4: Desenvolupament pràctic de l'exercici a cada taller i presentació dels resultats
Sessió 35	Lliuraments finals, revisions, comentari de notes a l'aula i avaluació
Sessió 36	Reavaluació
Sessió 37	Reclamació de notes.

DESCRIPCIÓ DE LES 6 SUBÀREES:

Audiovisuals

La subàrea d'audiovisuals aprofundeix en la creació d'imatge en moviment mitjançant les tècniques relacionades amb l'animació, el cinema experimental i l'audiovisual gràfic. Durant el curs es tracten les següents tècniques: rotoscòpia, dibuix animat, stop motion, animació de gràfics, 3D i tècniques experimentals. L'alumnat també assolirà coneixements transversals sobre la creació de la imatge en moviment comuns a totes les tècniques. Durant el procés de treball adquiriran competències en programaris específics de vídeo i animació. Es faran exercicis comuns puntuals i exercicis individuals de més llarga durada.

Edició

La subàrea d'edició proposa explorar el camp de la creació d'imatges sobre suports impresos, per tal de fer propostes en diferents llenguatges visuals i gràfics, incidint en la intencionalitat narrativa/comunicativa i en l'adequació aplicada als formats d'edició. Es faran treballs d'experimentació amb tècniques i sistemes d'impressió analògics, artesanals, mecànics o digitals. S'introduirà en tècniques com la risografia, la impressió tipogràfica o la impressió tèrmica, i s'aprofundirà en altres processos del gravat amb relleu, buit o planogràfic.

Volum

En aquest àmbit explorarem diferents processos de construcció i fabricació volumètrica a través de quatre exercicis pràctics, cadascun centrat en un material i una tecnologia específica. L'objectiu és entendre com les propietats dels materials i els processos productius condicionen les possibilitats formals, estructurals i funcionals dels objectes.

Al llarg del laboratori, els estudiants adquiriran una comprensió pràctica dels principals processos de transformació de la matèria, experimentant amb tècniques tant artesanals com industrials. Aquesta aproximació permetrà entendre com les decisions relatives al material, el procés i la tecnologia incideixen directament en el resultat final, proporcionant una base sòlida per afrontar el disseny i la producció d'objectes i espais des d'una perspectiva crítica, experimental i contemporània.

Representació gràficoplàstica

El laboratori de RGP és de caràcter especulatiu i experimental; està adreçat als alumnes que ja s'han iniciat en el maneig de les eines possibles per a la construcció d'una imatge i als que volen accedir a la problemàtica de la presentació i la representació d'imatges. Es pretén adequar els desitjos visuals a la seva formalització i aprofundir en les intuïcions, els interessos i els resultats propis de cada alumne. El punt de partida serà la incertesa de la imatge, i de les diverses actituds i vies de recerca que configuren l'actual territori visual.

Ceràmica

Es posarà un interès especial en l'aprenentatge dels processos tècnics d'alta temperatura. Els quatre exercicis constituïran un recorregut pels quatre àmbits més rellevants del cicle ceràmic:

- Tècniques constructives, posant un especial interès en el perfeccionament de la pràctica de torn, tenint present també altres procediments com la construcció amb plaques, xurros, pessic, modelatge...
- Introducció a les propietats específiques de les pastes ceràmiques d'alta temperatura (gres, refractari i porcellana). Pràctica enfocada a desenvolupar les seues potencialitats expressives i funcionals. Possibilitats formals que ofereix la porcellana barrejada amb pasta de paper.
- Composició i aplicació del color a la constitució de les pastes d'alta temperatura; aplicació a través de tècniques com la pasta Àgata, mishima, neriage... Investigació de la composició i de les possibilitats formals dels engalbes.
- Introducció i formulació d'esmalts d'alta temperatura. Pràctiques i cerca de línies estètiques i funcionals personals.

Tipografia

El curs explora la tipografia com a camp viu i expandit entre l'experimentació (creació pròpia d'alfabets, mètodes no convencionals) i la practicitat (usabilitat, context, digitalització). Els estudiants transiten entre allò analògic i allò digital, construint per a cada bloc d'exercicis diversos alfabets experimentals, així com un espècimen individual i un altre col·lectiu. Cada sessió proposa una metodologia de recerca i producció que es pot hibridar amb les altres, usant metodologies més estàndards amb altres de no convencionals (vegetals, màquines DIY, sensors, mòbils, l'entorn, etc.). Experimentació amb els tipus mòbils del taller de Tipografia. Tots els alfabets creats seran digitalitzats i documentats (Photoshop, Illustrator, Glyphs, InDesign).

METODOLOGIA

La metodologia emprada es defineix des de l'equilibri entre les activitats dirigides (15%), supervisades (60%) i autònomes (30%). Aquest equilibri passa per reforçar el caràcter de laboratori durant el curs de l'exercici i, per tant, de la pràctica supervisada a l'aula. D'altra banda, les activitats d'avaluació, amb un 5% dels crèdits, tenen una importància que va més enllà de les qualificacions. Entenem que l'avaluació és una activitat

formativa més, reforçant el caràcter d'avaluació continuada de l'assignatura i intercalant-se al llarg del curs entre les activitats dirigides, supervisades i autònomes.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 300h
Hores activitats dirigides: 30 h. (10%)
Hores activitats supervisades: 125 h. (42%)
Hores aprenentatge autònom: 130 h. (43%)
Hores activitats d'avaluació: 15 h. (5%)

Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos destudi i/o visites i/o presentacions d'experts.

Metodologia d'aprenentatge: valoració i discussió crítica col·lectiva i/o exposició de continguts pràctics i debat.

Descripció: A l'inici de cada treball hi ha una petita presentació per part de cada subàrea, a nivell intern, on es presenta l'enunciat de l'exercici a realitzar, així com l'organització de les diferents sessions setmanals.

Activitat supervisada:

Seguiment supervisat pel professor. Discussió i posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o al taller.

Metodologia d'aprenentatge: Assessorament sobre els processos de formalització del treball propi de l'alumne.

Seguiment i tutorització dels processos metodològics i dels resultats parcials del treball propi de l'alumne.

Presentació pública i discussió crítica col·lectiva.

Descripció: Els treballs es desenvoluparan als diferents tallers. Es farà un seguiment directe dels processos de treball per tal de conèixer el nivell adquirit per l'alumne i poder incidir en aquells que siguin més complexos.

Activitat autònoma:

Investigació de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos destudi i referents. Lectura de texts. Treball pràctic autònom.

Metodologia d'aprenentatge: Tractament de la informació i/o lectura comprensiva de textos i/o lectura comprensiva d'elements formals i matèrics.

Descripció: L'alumne complementarà el seu treball amb aquestes hores autònomes als diferents tallers de recursos. A més, complementat, si cal, amb la investigació de diferents referents de suport.

Activitat d'avaluació

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i/o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis i resultats parcials o finals.

Descripció: Presentacions parcials i finals dels processos duts a terme pels alumnes.

SISTEMA D'AVALUACIÓ

El sistema d'avaluació es realitza a través del seguiment del procés de treball dut a terme a l'aula i de l'activitat autònoma. L'avaluació final del 'procés d'aprenentatge' es fa al final del procés a partir dels treballs relacionats i de l'exposició oral i documental de l'argumentació del treball realitzat; així mateix, la valoració del procés es fa mitjançant el seguiment continu a l'aula. Un requisit indispensable per avaluar-lo és una assistència mínima del 85%. La participació activa a l'aula en el desenvolupament de la feina també serà un element que determinarà la puntuació final.

Per optar a la reavaluació de l'assignatura:

- La nota mínima mitjana de curs ha de ser entre 4 i 4,99.
- L'alumne/a ha estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats de l'assignatura.
- L'assistència ha d'haver estat igual o superior al 80% de les hores lectives presencials.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

RR AA de la titulació.

KT01. Identificar els continguts, llenguatges i perspectives fonamentals per a l'anàlisi de la pràctica cultural contemporània en les diverses manifestacions.

KT03. Identificar els elements que són comuns i els específics en els diferents llenguatges creatius.

ST02. Aplicar les metodologies creatives pròpies de la titulació (que es basen en els elements que les diferents disciplines històriques tenen en comú) als projectes en art i disseny.

CT02. Resoldre encàrrecs concrets externs a l'àmbit creatiu amb coneixements, tècniques i metodologies transdisciplinars.

RRAA de la matèria.

KM17. Identificar els procediments materials i les eines específiques dels diferents llenguatges artístics als espais de treball propis. (KT01)

KM18. Reconèixer els llenguatges transversals en les arts i els dissenys: llenguatge audiovisual, llenguatge plàstic, llenguatge gràfic i llenguatge matèric. (KT03)

SM16. Aplicar amb bon criteri els mitjans materials, les eines i els procediments a una proposta creativa de treball. (ST02)

CM15. Combinar de forma selectiva els diferents llenguatges expressius i comunicatius per adquirir-ne un de propi o el més adequat en cada cas. (CT02)

RR AA de l'assignatura.

KA1 Reconèixer els llenguatges, processos i mitjans més adequats per a la producció de la pròpia proposta creativa. SA1 Aplicar els materials, les tècniques, les tecnologies, els instruments i els processos de forma precisa i eficient en relació amb la proposta creativa pròpia.

CE1 Plantejar vies experimentals i personals d'exploració formal que manifestin un posicionament creatiu coherent amb les motivacions i les inquietuds pròpies, tenint en compte els vincles amb el context cultural contemporani.

BIBLIOGRAFIA

RGP:

Danto, Arthur C. *Després de la fi de l'art*. Ed. Paidós, Barcelona, 1999
ISBN: 9788449323492

Audiovisuals :

FURNISS, Maureen. *The animation bible*. Laurence King Publishing. London, 2008
WILLIAMS, Richard: *The Animator's Survival Kit*.
London: Faber and Faber Limited, 2001.

Edició:

BENANDI, Luca. BOGONI, Luca (Eds.). *Risografia L'art de les duplicadores*. Barcelona: Gustavo Gili, 2017.
LUDOVICO, Alessandro (2012). *Post-Digital Print: The Mutation of Publishing Since 1894*. Eindhoven: Onomatopée . URL: https://monoskop.org/images/a/a6/Ludovico,_Alessandro_-_Post-Digital_Print._The_Mutation_of_Publishing_Since_1894.pdf [consultat : 1 setembre 2021].
VV.AA. (2020). *The Natural Enemies of Books: Messy History of Women in Printing and Typography*. Occasional Papers / el Sr. Fanni ; el Sr. Flodmark ; S. Kaaman . (ED.)

Ceràmica:

Rhodes, D. (1990). *Argila i vidriat per al ceramista*. Edicions CEAC.
Lynggaard , F. (1992). *Tractat de ceràmica*. Edicions Omega.
Kline, G. (2021). *Esmalts per a ceràmica: Tècnica, acabats i coccio*. Editorial Llibrer.

Tipografia :

22 consells sobre tipografia, Enric Jardí .
Actar Slanted Magazine #40 - Experimental Type 2.0 - diversos autors
Highsmith , Cyrus. (2015). *Entre Paràgrafs: Fonaments de Tipografia* . Campgràfic Editors, sl

Volum :

Kjerman , P. (2019). *Moulding and càsting: Stucco- and sculpture techniques*. Billedkunstskolernes Forlag .
Lefteri , C. (2012). *Making it: Manufacturing techniques for product design* (2a ed.). Laurence King Publishing.
Hiscox , GD, & Hopkins, AA (2007). *El receptari industrial*. Editorial Gustavo Gili.

NOTA: Tant el professorat com la composició de subàrees dins de l'assignatura és susceptible de canvis a principi de cada curs.